Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

16 päivänä maaliskuuta 2017 [1]

Ennakkoratkaisupyyntö — Tulliliitto — Yhteisön tullikoodeksi — 220 artiklan 2 kohdan b alakohta — Tuontitullien kantaminen jälkitullauksin — Perusteltu luottamus — Soveltamisedellytykset — Tulliviranomaisten erehdys — Tuojan velvollisuus toimia vilpittömässä mielessä ja tarkastaa olosuhteet, joissa A-alkuperätodistus on annettu — Todistuskeinot — Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kertomus

Asiassa C-47/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (ylin tuomioistuin, hallintoriita-asioita käsittelevä osasto, Latvia) on esittänyt 20.1.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.1.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Valsts ieņēmumu dienests

vastaan

”Veloserviss”SIA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan sekä tuomarit J.-C. Bonichot ja S. Rodin (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Latvian hallitus, asiamiehinään I. Kalniņš ja K. Freimanis,

— Euroopan komissio, asiamiehinään A. Caeiros ja I. Rubene,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

1 — Oikeudenkäyntikieli: latvia.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL 1992, L 302, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000 (EYVL 2000, L 311, s. 17; jäljempänä tullikoodeksi), 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Valsts ieņēmumu dienests (Latvian verohallinto, jäljempänä verohallinto) ja ”Veloserviss” SIA ja joka koskee tuontitullien ja arvonlisäveron sekä niitä koskevien viivästyskorkojen kantamista tulli-ilmoituksen jälkitarkastuksen yhteydessä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Tullikoodeksin 78 artiklan, jonka otsikko on ”Ilmoitusten jälkitarkastus”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos ilmoituksen tarkastus tai jälkitarkastus osoittaa, että kyseistä tullimenettelyä koskevia säännöksiä on sovellettu virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella, tulliviranomaisten on mahdollisesti annettujen säännösten mukaisesti toteutettava tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet käytettävissään olevat uudet tiedot huomioon ottaen.”

4 Tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Lukuun ottamatta 217 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa tarkoitettuja tapauksia tileihin kirjaaminen ei tapahdu jälkikäteen, jos:

– –

b) lain mukaan kannettavien tullien määrät ovat jääneet kirjaamatta tileihin tulliviranomaisten erehdyksen vuoksi, jota osaltaan vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut velan maksamisesta vastuussa ollut ei ole voinut kohtuudella havaita;

Jos tavaroiden tullietuuskohteluun oikeuttavan aseman määrityksessä noudatetaan hallinnollisen yhteistyön järjestelmää, johon kolmannen maan viranomaiset osallistuvat, näiden viranomaisten toimesta tapahtuvaa virheelliseksi osoittautuvan todistuksen antamista pidetään erehdyksenä, jota ei ole edellisessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla voitu kohtuudella havaita.

Virheellisen todistuksen antamista ei kuitenkaan pidetä erehdyksenä, jos todistus perustuu viejän antamaan virheelliseen selvitykseen tosiasioista, paitsi erityisesti silloin, kun on ilmeistä, että todistuksen antaneet viranomaiset tiesivät tai niiden olisi pitänyt tietää, että tavarat eivät olleet oikeutettuja etuuskohteluun.

Velan maksamisesta vastuussa olevan henkilön vilpittömään mieleen voidaan vedota, jos hän pystyy osoittamaan toimineensa kyseisten kaupallisten toimien aikana asianmukaista huolellisuutta noudattaen varmistaakseen, että kaikki etuuskohtelun edellytykset ovat täyttyneet.

Velan maksamisesta vastuussa oleva henkilö ei voi kuitenkaan vedota vilpittömään mieleen, jos komissio on julkaissut Euroopan [unionin] virallisessa lehdessä ilmoituksen, jossa todetaan, että on perusteltua aihetta epäillä, ettei edunsaajamaa sovella etuuskohtelujärjestelmää moitteettomasti;

– –”

5 Tietyistä asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL 1993, L 253, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 24.7.2000 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 1602/2000 (EYVL 2000, L 188, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus), 72 a artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Alueelliseen ryhmään kuuluvasta maasta samaan ryhmään kuuluvaan toiseen maahan jatkokäsiteltäviksi tai -valmistettaviksi taikka jälleenvietäviksi, jos tavaroita ei jatkokäsitellä tai -valmisteta, vietyjen tavaroiden alkuperäasema osoitetaan ensin mainitussa maassa annetulla A-alkuperätodistuksella.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

6 Veloserviss toi 17.5.2007 Euroopan unioniin Kambodžasta peräisin olevia polkupyöriä niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista varten. Veloserviss ei maksanut tullimaksuja eikä arvonlisäveroa Kambodžan viranomaisten 16.2.2007 antaman alkuperätodistuksen perusteella.

7 Verohallinto suoritti kyseisten polkupyörien maahantuontiajanjakson tulleja koskevan ensimmäisen jälkitarkastuksen vuonna 2008. Jälkitarkastuksessa ei havaittu niiden osalta minkäänlaisia sääntöjenvastaisuuksia, ja Veloserviss noudatti jälkitarkastuksen jälkeen tehtyä päätöstä.

8 Verohallinto sai vuoden 2010 kuluessa Euroopan petostentorjuntavirastolta (OLAF) tietoja, joiden mukaan Kambodžan hallituksen kyseisistä tavaroista antama alkuperätodistus ei ollut unionin oikeuden mukainen.

9 Verohallinto suoritti tämän tiedon perusteella toisen jälkitarkastuksen Veloservissin esittämän hallinnollisen yhtenäisasiakirjan osalta ja totesi, että kyseisiin tavaroihin oli sovellettu perusteettomasti tullittomuutta.

10 Verohallinto teki tämän seurauksena 23.7.2010 päätöksen, jossa se velvoitti Veloservissin maksamaan tullit ja arvonlisäveron viivästyskorkoineen.

11 Veloserviss nosti päätöksestä kumoamiskanteen.

12 Tutkittuaan asian muutoksenhaun yhteydessä Administratīvā apgabaltiesa (alueellinen hallintotuomioistuin, Latvia) vahvisti 27.3.2014 antamassaan tuomiossa verohallinnon 23.7.2010 tekemän päätöksen kumoamisen todeten erityisesti, että veroista ja maksuista annetun Latvian lain 23 §:n 1 momentin nojalla verohallinnolla ei ollut valtuutta suorittaa kyseessä olevan tavaran, josta on tehty tulli-ilmoitus, jälkitarkastusta uudelleen, koska Veloservissille oli syntynyt perusteltu luottamus ensimmäisen tarkastuksen perusteella ja se oli täyttänyt kaikki tulli-ilmoituksen esittämiselle asetetut edellytykset, koska se ei voinut objektiivisesti tietää, että Kambodžan toimivaltainen viranomainen oli antanut todistuksen, joka ei ollut unionin oikeuden vaatimusten mukainen. Veloserviss oli toiminut näin ollen vilpittömässä mielessä.

13 Verohallinto teki asiassa kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esitti 11.9.2014 päivätyllä välipäätöksellä ensimmäisen ennakkoratkaisupyynnön, joka koski pääasiallisesti kysymystä siitä, onko tullikoodeksin 78 artiklan 3 kohdan mukaan sallittua rajoittaa – kuten veroista ja maksuista annetussa Latvian laissa on tehty – tulliviranomaisten mahdollisuutta toistaa jälkitarkastus.

15 Unionin tuomioistuin antoi tähän kielteisen vastauksen 10.12.2015 antamassaan tuomiossa Veloserviss (C-427/14, EU:C:2015:803).

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin sen käsiteltäväksi saatetun saman kassaatiovalituksen yhteydessä, että asiassa nousee esiin vielä kysymyksiä tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta käsitteestä velan maksamisesta vastuussa olleen ”vilpitön mieli”.

17 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan verohallinto väittää tässä yhteydessä Administratīvā apgabaltiesan katsoneen täysin ilman perusteita, että Veloserviss oli toiminut vilpittömässä mielessä, joten verohallinto ei voinut vedota tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Unionin tuomioistuin oli todennut 8.11.2012 annetun tuomion Lagura Vermögensverwaltung (C-438/11, EU:C:2012:703) 36 ja 40 kohdassa, että viejämaan viranomaisten arvio A-alkuperätodistusten pätevyydestä ei voi sitoa unionia eikä sen jäsenvaltioita silloin, kun tuojamaan tulliviranomaisilla on epäilyksiä tavaroiden oikeasta alkuperästä.

18 Veloserviss esittää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että Administratīvā apgabaltiesa menetteli aivan oikein soveltaessaan tätä säännöstä, ensinnäkin siksi, että tuojamaan tulliviranomaisten eikä sen itse tuojana ollut mahdollista hankkia varmuutta siitä, että viejämaan viranomaiset olivat tehneet virheen, ja toiseksi siksi, että Veloserviss oli toiminut vilpittömässä mielessä toimittaessaan verohallinnolle käytettävissään ja tiedossaan olleet tiedot. Administratīvā apgabaltiesa oli tätä varten perustellusti tukeutunut 30.11.2012 tehtyyn komission päätökseen C(2012) 8694, jossa todetaan, että jälkikäteen suoritettavasta tileihin kirjaamisesta luopuminen on perusteltua eräässä yksittäistapauksessa (asia REC 01/2011), ja olosuhteet, joiden johdosta komissio päätyi tekemään tämän päätöksen, vastasivat pohjimmiltaan pääasian tosiseikkoja.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tästä, että unionin tuomioistuimen tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdasta antamasta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että tullien kantaminen jälkitullauksin on mahdollista, jos viejä on tehnyt virheen tietoja antaessaan. Sitä vastoin jos virheen olivat tehneet sellaiset viejämaan tulliviranomaiset, jotka tiesivät tai joiden olisi pitänyt tietää, että kyseiset tavarat eivät täyttäneet edellytyksiä, virheellisen todistuksen esittämisestä ei saa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan aiheutua vahinkoa tuojalle.

20 Kyseinen tuomioistuin on kuitenkin epävarma tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisesta sen käsiteltävänä olevan kaltaisessa asiassa, jossa OLAFin kertomuksesta ilmenee paitsi se, että viejä on antanut virheellisiä tietoja viejämaan tulliviranomaisille, myös se, että viejämaan tulliviranomaiset ovat tehneet virheitä A-alkuperätodistuksen antaessaan. Tuomioistuin kysyy myös, missä määrin sen on otettava huomioon OLAFin oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista tekemän arvioinnin.

21 Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (ylin tuomioistuin, hallintoriita-asioita käsittelevä osasto, Latvia) päätti tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [tullikoodeksin] 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaan sisältyvä tuojan velvollisuus toimia vilpittömässä mielessä määriteltävä siten, että:
   a) se sisältää tuojan velvollisuuden tarkastaa olosuhteet, joissa viejän saama A-alkuperätodistus on annettu (tavaroiden osia koskevat todistukset, viejän rooli tavaroiden valmistuksessa jne.)?
   b) tuoja ei toimi vilpittömässä mielessä jo pelkästään sillä perusteella, että viejä ei toimi vilpittömässä mielessä (esimerkiksi silloin, jos viejä ei paljasta kustannusten todellista alkuperää, tavaroiden osien arvoa jne. viejämaan tulliviranomaisille)?
   c) velvollisuus toimia vilpittömässä mielessä jää täyttymättä jo sillä perusteella, että viejä on esittänyt virheellisiä tietoja viejämaan tulliviranomaisille, vaikka tulliviranomainen on itse tehnyt virheen antaessaan todistuksen?

2) Voidaanko [tullikoodeksin] 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaan sisältyvä tuojan velvollisuus toimia vilpittömässä mielessä osoittaa oikeudellisesti riittävällä tavalla OLAF:n kertomukseen sisältyvällä tilanten yleisellä kuvauksella ja siinä olevilla OLAF:n päätelmillä, vai onko kansallisten tulliviranomaisten hankittava lisätodisteita viejän menettelystä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää ensimmäisellä kysymyksellään, onko tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että tuoja voi tukeutua perusteltuun luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen siten, että se vetoaa vilpittömään mieleensä, joko silloin, kun ei pelkästään viejä ole antanut virheellisiä tietoja viejämaan tulliviranomaisille muun muassa kustannusten todellisesta alkuperästä tai kyseisten tavaroiden osien arvosta vaan kun myös nämä viranomaiset ovat itse tehneet virheen kyseisen A-alkuperätodistuksen antaessaan, tai silloin, kun tuoja ei ole tarkistanut niitä olosuhteita, jotka johtivat siihen, että viejämaan tulliviranomaiset antoivat tämän todistuksen, kuten tavaroiden osia koskevia todistuksia ja viejän roolia tavaroiden valmistuksessa.

23 Tähän kysymykseen vastaamista varten on palautettava aluksi mieleen, että tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan tarkoituksena on suojella velan maksamisesta vastuussa olevan perusteltua luottamusta siihen, että kaikki tullien kantamista tai kantamatta jättämistä koskevassa päätöksessä huomioon otetut seikat ovat paikkansapitäviä (tuomio 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, 31 kohta ja tuomio 10.12.2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, 43 kohta).

24 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy tämän osalta ilmi, että tuoja voi tehokkaasti vedota tämän säännöksen nojalla perusteltuun luottamukseen ja tuojaan voidaan siten soveltaa kyseisessä säännöksessä säädettyä poikkeusta tullien kantamisesta jälkitullauksin ainoastaan silloin, kun kolme kumulatiivista edellytystä täyttyy. Ensinnäkin tullien kantamatta jättämisen on pitänyt johtua toimivaltaisten viranomaisten omasta virheestä, lisäksi näiden viranomaisten virheen on oltava luonteeltaan sellainen, ettei vilpittömässä mielessä toiminut velan maksamisesta vastuussa ollut ole voinut kohtuudella havaita sitä, ja velan maksamisesta vastuussa olleen on pitänyt noudattaa kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitustaan koskevia säännöksiä (ks. mm. tuomio 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, 35 kohta ja tuomio 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, 47 kohta).

25 Näillä edellytyksillä olennaisilta osilta jaetaan tulli-ilmoituksen virheistä ja sääntöjenvastaisuuksista aiheutuva riski kunkin mukana olevan toimijan eli viejämaan ja tuojamaan toimivaltaisten viranomaisten ja viejän ja tuojan kesken niiden menettelyn ja huolellisuuden perusteella.

26 Ensimmäiseksi on tutkittava, voiko tuoja vedota perusteltuun luottamukseen tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla vetoamalla vilpittömään mieleensä silloin, kun ei pelkästään viejä ole antanut virheellisiä tietoja viejämaan tulliviranomaisille muun muassa kustannusten todellisesta alkuperästä tai kyseisten tavaroiden osien arvosta, vaan myös kun nämä viranomaiset ovat itse tehneet virheen kyseisen A-alkuperätodistuksen antaessaan.

27 Tästä on korostettava, että tämän tuomion 24 kohdassa mieleen palautetuista edellytyksistä ensimmäisen mukaan velan maksamisesta vastuussa olevan perusteltu luottamus ansaitsee edellä mainitun säännöksen mukaista suojaa vain, jos toimivaltaiset viranomaiset ovat ”itse” luoneet sen perustan, johon tämä luottamus pohjautui (ks. tuomio 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, 31 kohta ja tuomio 10.12.2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, 44 kohta).

28 Näin ollen ainoastaan sellaiset virheet, jotka johtuvat toimivaltaisten viranomaisten aktiivisesta toiminnasta, oikeuttavat siihen, ettei tulleja kanneta jälkitullauksin (ks. tuomio 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, 31 kohta ja tuomio 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, 54 kohta).

29 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan kolmatta alakohtaa ei voida tulkita siten, että se, että viejämaan toimivaltaiset tulliviranomaiset ovat antaneet virheellisen A-alkuperätodistuksen, on näiden viranomaisten ”itsensä” tekemä virhe, silloin, kun nämä todistukset perustuvat viejän antamaan virheelliseen selvitykseen tosiasioista, paitsi erityisesti silloin, kun on ilmeistä, että nämä viranomaiset tiesivät tai niiden olisi pitänyt tietää, etteivät tavarat täyttäneet etuuskohtelun edellytyksiä (ks. vastaavasti tuomio 8.11.2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, 19 kohta).

30 Käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että vaikka ennakkoratkaisupyynnöstä ja erityisesti ensimmäisen kysymyksen c kohdan sanamuodosta käy ilmi, että, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähtee siitä olettamuksesta, että viejämaan tulliviranomaiset ovat tehneet virheen pääasiassa kyseessä olevan alkuperätodistuksen antaessaan, unionin tuomioistuin ei pysty määrittämään tämän virheen täsmällistä luonnetta eikä sitä, missä määrin viejän virheellinen ilmoitus on johtanut harhaan tai on voinut johtaa harhaan viejämaan toimivaltaisia viranomaisia.

31 Näin ollen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tarkistaa, onko virheellinen A-alkuperätodistus annettu kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa viejämaan tulliviranomaisista itsestään johtuvan virheen johdosta vai viejän antamien sellaisten ilmoitusten seurauksena, joiden virheellisyyttä kyseiset viranomaiset eivät ole havainneet ja eivät olisi voineet havaita.

32 Jos osoittautuu, että A-alkuperätodistuksen sääntöjenvastaisuus johtuu viejän virheellisestä toiminnasta ja että viejämaan toimivaltaiset viranomaiset eivät ole voineet havaita eikä niiden olisi pitänyt havaita, että tavarat eivät täyttäneet etuuskohtelun edellytyksiä, juuri tuojan on kannettava seuraukset sellaisen kaupallisen asiakirjan, joka osoittautuu vääräksi, myöhemmin tehtävässä tarkastuksessa esittämisestä, joten tuoja ei voi vastustaa tällaisessa tapauksessa tullien kantamista jälkitullauksin (ks. vastaavasti tuomio 14.5.1996, Faroe Seafood ym., C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, 92 kohta ja tuomio 14.11.2002, Ilumitrónica, C-251/00, EU:C:2002:655, 43 kohta).

33 Näin ollen silloin, kun viejämaan tulliviranomaiset ovat tehneet virheen A-alkuperätodistuksen antaessaan ja tämä virhe johtuu viejän näille viranomaisille muun muassa kustannusten todellisesta alkuperästä tai kyseisten tavaroiden osien arvosta antamista virheellisistä tiedoista, tuoja ei voi tukeutua perusteltuun luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen siten, että hän vetoaa vilpittömään mieleensä, jollei ole ilmeistä, että viejämaan tulliviranomaiset tiesivät tai niiden olisi pitänyt tietää, että kyseiset tavarat eivät täyttäneet etuuskohtelun edellytyksiä, minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen asia.

34 Toiseksi on ratkaistava, voiko tuoja tukeutua perusteltuun luottamukseen tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla vastustaakseen tuontitullien kirjaamista tileihin jälkikäteen siten, että tuoja vetoaa vilpittömään mieleensä, vaikka hän ei ole tarkastanut niitä olosuhteita, jotka johtivat siihen, että viejämaan tulliviranomaiset antoivat A-alkuperätodistuksen, kuten tavaroiden osia koskevia todistuksia ja viejän roolia tavaroiden valmistuksessa.

35 Tämä kysymys koskee täsmällisemmin määriteltynä huolellisuutta, jota tuojan on noudatettava, jotta hänen voidaan katsoa olleen tässä säännöksessä tarkoitetulla tavalla vilpittömässä mielessä.

36 Tästä on palautettava ensinnäkin mieleen, että vaikka virheen olisi katsottava johtuvan tässä tapauksessa viejämaan tulliviranomaisten aktiivisesta toiminnasta, tämän tuomion 24 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan vaadittaisiin lisäksi erityisesti, että kyseessä on luonteeltaan

sellainen virhe, ettei vilpittömässä mielessä toiminut velan maksamisesta vastuussa ollut ole voinut kohtuudella sitä havaita huolimatta alan kokemuksestaan ja huolellisuudesta, jota hänen oli noudatettava (ks. mm. tuomio 14.11.2002, Ilumitrónica, C-251/00, EU:C:2002:655, 38 kohta).

37 Oikeuskäytännössä on todettu tästä, että silloin, kun talouden toimijoilla itsellään on epäilyksiä sellaisten säännösten oikeasta soveltamisesta, joiden noudattamatta jättäminen voi johtaa tullivelan syntymiseen, tai tavaran alkuperän määrittämisestä, heidän on otettava selvää asiasta ja hankittava kaikki mahdollinen selvitys tarkistaakseen, ovatko nämä epäilyt perusteltuja (ks. vastaavasti mm. tuomio 14.5.1996, Faroe Seafood ym., C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, 100 kohta ja tuomio 11.11.1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, 58 kohta).

38 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että taloudellisten toimijoiden on toteutettava sopimussuhteissaan tarvittavat toimenpiteet varautuakseen riskiin tullien kantamisesta jälkitullauksin ja että tällaista varautumista voi olla erityisesti se, että velan maksamisesta vastuussa oleva saa toiselta sopimuspuolelta sopimusta tehtäessä tai sen jälkeen kaikki todisteet, jotka vahvistavat, että tavarat ovat peräisin valtiosta, johon sovelletaan yleistä tullietuusjärjestelmää, kyseisen alkuperän osoittavat asiakirjat mukaan lukien (ks. vastaavasti tuomio 8.11.2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, 30 ja 31 kohta).

39 Tästä ei kuitenkaan seuraa, että tuojalla olisi yleinen velvollisuus tarkastaa systemaattisesti ne olosuhteet, joissa viejämaan tulliviranomaiset antoivat A-alkuperätodistuksen, mukaan lukien viejän rooli tavaroiden valmistuksessa. Tällainen velvollisuus on asetettu tuojalle ainoastaan silloin, kun on olemassa ilmeisiä syitä epäillä alkuperätodistuksen oikeellisuutta. Jos tuoja on kuitenkin tällaisessa tapauksessa jättänyt ottamasta kaikkien mahdollisuuksiensa mukaisesti selvää todistuksen antamisen olosuhteista tarkistaakseen, olivatko nämä epäilyt perusteltuja, on katsottava, että tuoja olisi voinut havaita viejämaan tulliviranomaisten tekemän ilmeisen virheen tai hänen olisi pitänyt havaita se, joten hän ei voi vedota vilpittömään mieleensä tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla.

40 Tällaista tuojalle asetettua yleistä velvollisuutta ei voida johtaa myöskään tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan neljännestä alakohdasta, jonka mukaan on niin, että voidakseen vedota vilpittömään mieleensä velan maksamisesta vastuussa olevan henkilön on osoitettava ”toimineensa kyseisten kaupallisten toimien aikana asianmukaista huolellisuutta noudattaen varmistaakseen, että kaikki etuuskohtelun edellytykset ovat täyttyneet”.

41 Kolmanneksi on tutkittava, onko ilmoittaja antanut toimivaltaisille tulliviranomaisille kaikki unionin oikeudessa ja kansallisessa lainsäädännössä, jolla tilanteen mukaan täydennetään unionin oikeutta tai pannaan se täytäntöön, tarkoitetut, asianomaisille tavaroille haetun tullikohtelun kannalta tarpeelliset tiedot (ks. vastaavasti mm. tuomio 14.5.1996, Faroe Seafood ym., C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, 108 kohta ja tuomio 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, 33 kohta).

42 Käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida pääasian kaikkien konkreettisten seikkojen perusteella, täyttyvätkö tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisedellytykset, sellaisina kuin ne on palautettu mieleen tämän tuomion 24 kohdassa ja sellaisina kuin unionin tuomioistuin niitä täsmentää tässä tuomiossa, tässä tapauksessa siten, että pääasiassa kyseessä oleva tuoja voi vedota perusteltuun luottamukseen tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla (ks. vastaavasti tuomio 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, 34 kohta).

43 Edellä olevien seikkojen perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että tuoja voi tukeutua perusteltuun luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen siten, että hän vetoaa vilpittömään mieleensä, ainoastaan silloin, kun kolme kumulatiivista edellytystä täyttyy. Ensinnäkin näiden tullien kantamatta jättämisen on pitänyt johtua toimivaltaisten viranomaisten omasta virheestä, lisäksi tämän virheen on oltava luonteeltaan sellainen, ettei

vilpittömässä mielessä toiminut velan maksamisesta vastuussa ollut ole voinut kohtuudella havaita sitä, ja velan maksamisesta vastuussa olleen on pitänyt noudattaa kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitustaan koskevia säännöksiä. Tällainen perusteltu luottamus puuttuu erityisesti silloin, kun tuoja on jättänyt siitä huolimatta, että hänellä oli ilmeisiä syitä epäillä A-alkuperätodistuksen oikeellisuutta, ottamasta kaikkien mahdollisuuksiensa mukaisesti selvää todistuksen antamisen olosuhteista tarkistaakseen, olivatko nämä epäilyt perusteltuja. Tällainen velvollisuus ei kuitenkaan merkitse sitä, että tuoja olisi velvollinen yleisellä tavalla tarkistamaan systemaattisesti ne olosuhteet, joissa viejämaan tulliviranomaiset antoivat A-alkuperätodistuksen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida kaikkien pääasian konkreettisten seikkojen perusteella, täyttyvätkö nämä kolme edellytystä tässä tapauksessa.

Toinen kysymys

44 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää toisella kysymyksellään, onko tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että pääasian kaltaisessa asiassa jo yksistään OLAFin kertomukseen sisältyvistä tiedoista voidaan johtaa, että tuoja ei voi perustellusti vedota perusteltuun luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen, tai onko kansallisten tulliviranomaisten hankittava lisätodisteita viejän menettelystä.

45 Tästä on palautettava mieliin, että sitä, voiko tuoja vastustaa tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla tuontitullien kantamista jälkitullauksin, on arvioitava tämän säännöksen kolmen kumulatiivisen soveltamisedellytyksen, jotka on mainittu tämän tuomion 24 kohdassa ja joiden ulottuvuutta on täsmennetty ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen yhteydessä, nojalla tämän tapauksen kaikkien konkreettisten tosiseikkojen perusteella.

46 Erityisesti viejän menettelystä käy tämän tuomion 27–32 kohdasta ilmi, että tuoja ei voi vedota tällaiseen perusteltuun luottamukseen ja välttää siten tuontitullien kantamista jälkitullauksin, jos se, että viejämaan tulliviranomaiset ovat antaneet virheellisen alkuperätodistuksen, johtuu viejän menettelystä (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, 54 kohta).

47 Kuten unionin tuomioistuimen todistustaakan jakamista koskevista säännöistä antamasta oikeuskäytännöstä käy ilmi, lähtökohtaisesti on tuojamaan tulliviranomaisten, jotka aikovat kantaa tuontitullit jälkitullauksin, tehtävänä esittää näyttö siitä, että se, että viejämaan tulliviranomaiset antoivat virheellisen A-alkuperätodistuksen, johtuu viejän antamasta virheellisestä selvityksestä tosiasioista. Kuitenkin silloin kun tuojamaan tulliviranomaisten on mahdotonta esittää edellä mainittua näyttöä erityisesti yksistään viejän syyksi luettavan tuottamuksen johdosta, tuojan on tarvittaessa todistettava, että kyseinen todistus perustuu viejän antamaan paikkansapitävään selvitykseen tosiasioista (ks. vastaavasti mm. tuomio 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, 39 ja 46 kohta ja tuomio 8.11.2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, 41 kohta).

48 Sikäli kuin OLAFin kertomukseen sisältyy tätä koskevia merkityksellisiä seikkoja, se voidaan ottaa huomioon sen selvittämiseksi, täyttyvätkö ne edellytykset, joiden perusteella tuoja voi vedota perusteltuun luottamukseen tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla.

49 Siltä osin kuin tällainen kertomus sisältää kuitenkin ainoastaan kyseisen tilanteen yleisen kuvauksen – minkä selvittäminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asia –, kertomus ei voi yksinään riittää sen toteamiseen, täyttyvätkö nämä edellytykset kaikilta osin erityisesti viejän asian kannalta merkityksellisen menettelyn suhteen.

50 Kaikkien edellä olevien seikkojen perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että pääasian kaltaisessa asiassa OLAFin kertomukseen sisältyvistä tiedoista voidaan johtaa, että tuoja ei voi perustellusti vedota perusteltuun

luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen. Siltä osin kuin tällaiseen kertomukseen kuitenkin sisältyy ainoastaan kyseisen tilanteen yleinen kuvaus – minkä selvittäminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asia –, kertomus ei voi yksinään riittää sen osoittamiseen oikeudellisesti riittävällä tavalla, että nämä edellytykset tosiaankin täyttyvät kaikilta osin erityisesti viejän asian kannalta merkityksellisen menettelyn suhteen. Tällaisissa olosuhteissa on lähtökohtaisesti tuojamaan tulliviranomaisten tehtävänä esittää lisätodisteilla näyttö siitä, että se, että viejämaan tulliviranomaiset antoivat virheellisen A-alkuperätodistuksen, johtuu viejän antamasta virheellisestä selvityksestä tosiasioista. Kuitenkin, silloin kun tuojamaan tulliviranomaisten on mahdotonta esittää edellä mainittua näyttöä, tuojan on tarvittaessa todistettava, että kyseinen todistus perustuu viejän antamaan paikkansapitävään selvitykseen tosiasioista.

Oikeudenkäyntikulut

51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000, 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että tuoja voi tukeutua perusteltuun luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen siten, että hän vetoaa vilpittömään mieleensä, ainoastaan silloin, kun kolme kumulatiivista edellytystä täyttyy. Ensinnäkin näiden tullien kantamatta jättämisen on pitänyt johtua toimivaltaisten viranomaisten omasta virheestä, lisäksi tämän virheen on oltava luonteeltaan sellainen, ettei vilpittömässä mielessä toiminut velan maksamisesta vastuussa ollut ole voinut kohtuudella havaita sitä, ja velan maksamisesta vastuussa olleen on pitänyt noudattaa kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitustaaan koskevia säännöksiä. Tällainen perusteltu luottamus puuttuu erityisesti silloin, kun tuoja on jättänyt siitä huolimatta, että hänellä oli ilmeisiä syitä epäillä A-alkuperätodistuksen oikeellisuutta, ottamasta kaikkien mahdollisuuksiensa mukaisesti selvää todistuksen antamisen olosuhteista tarkistaakseen, olivatko nämä epäilyt perusteltuja. Tällainen velvollisuus ei kuitenkaan merkitse sitä, että tuoja olisi velvollinen yleisellä tavalla tarkastamaan systemaattisesti ne olosuhteet, joissa viejämaan tulliviranomaiset antoivat A-alkuperätodistuksen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida kaikkien pääasian konkreettisten seikkojen perusteella, täyttyvätkö nämä kolme edellytystä tässä tapauksessa.

2) Asetuksen N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2700/2000, 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että pääasian kaltaisessa asiassa Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kertomukseen sisältyvistä tiedoista voidaan johtaa, että tuoja ei voi perustellusti vedota perusteltuun luottamukseen tämän säännöksen nojalla vastustaakseen tuontitullien tileihin kirjaamista jälkikäteen. Siltä osin kuin tällaiseen kertomukseen kuitenkin sisältyy ainoastaan kyseisen tilanteen yleinen kuvaus – minkä selvittäminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asia –, kertomus ei voi yksinään riittää sen osoittamiseen oikeudellisesti riittävällä tavalla, että nämä edellytykset tosiaankin täyttyvät kaikilta osin erityisesti viejän asian kannalta merkityksellisen menettelyn suhteen. Tällaisissa olosuhteissa on lähtökohtaisesti tuojamaan tulliviranomaisten tehtävänä esittää lisätodisteilla näyttö siitä, että se, että viejämaan tulliviranomaiset antoivat virheellisen A-alkuperätodistuksen, johtuu viejän antamasta virheellisestä selvityksestä tosiasioista.

Kuitenkin silloin, kun tuojamaan tulliviranomaisten on mahdotonta esittää edellä mainittua näyttöä, tuojan on tarvittaessa todistettava, että kyseinen todistus perustuu viejän antamaan paikkansapitävään selvitykseen tosiasioista.

Allekirjoitukset